

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Kinderrechten impact assessment: impact- en juridische analyse t.b.v. de ontwikkeling van het KIA

Hof, S. van der; Challis, L.; Wanroij, E. van; Schermer, B.W.

Citation

Hof, S. van der, Challis, L., Wanroij, E. van, & Schermer, B. W. (2024). *Kinderrechten impact assessment: impact- en juridische analyse t.b.v. de ontwikkeling van het KIA*. Den Haag: Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/4209965>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/4209965>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

Kinderrechten Impact Assessment

Invuldocument

Maart 2024

*Ontwikkeld door Universiteit Leiden en Considerati,
In opdracht van Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties*

Inhoudsopgave

INLEIDING	3
1. <u>VOORBEREIDINGEN</u>.....	4
2. <u>DOELSTELLING</u>.....	5
3. <u>RISICO'S</u>	7
4. <u>HANDELINGSOPTIES</u>	10
5. <u>AFWEGING</u>	11

Inleiding

Ontwikkelt u digitale diensten gericht op kinderen? Dan moet u rekening houden met de risico's die deze opleveren voor het kindermilieu. Voor u ligt het Kinderrechten Impact Assessment (KIA). Het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK) heeft het KIA laten ontwikkelen om u te helpen bij het in kaart brengen van de mogelijke impact van de digitale dienst op de rechten en het welzijn van kinderen.

Het hoofddoel van het assessment is het faciliteren van discussies over de impact van digitale diensten op kinderrechten. Het assessment kan tevens dienen als verantwoordingsinstrument, maar de nadruk ligt voornamelijk op de bewustwording die ontstaat uit de dialogen tijdens het KIA-proces.

Het KIA bestaat uit een **invuldocument** en een **handleiding**. Het invuldocument kunt u gebruiken om de antwoorden op de vragen vast te leggen die tot doel hebben om de impact op kinderen in kaart brengen. In de bijbehorende handleiding vindt u alle achtergrondinformatie die u nodig heeft om deze vragen goed te kunnen beantwoorden. Daarnaast geeft de handleiding informatie over het proces. Voor een goed overzicht corresponderen de hoofdstukken in dit invuldocument met de hoofdstukken in de handleiding.

- *Wilt u meer weten over het KIA, wanneer u een KIA moet uitvoeren, hoe dit samenhangt met andere assessments en welk proces u moet volgen? Lees dan nu de inleiding van de handleiding*

1. Voorbereidingen

Pre-scan vragen

Het uitvoeren van een KIA is een belangrijke stap bij het waarborgen van de bescherming van de rechten van kinderen in relatie tot digitale diensten. Maar is het KIA voor u relevant? Om dit te bepalen kunnen de volgende vragen u helpen.

➤ *Meer toelichting bij de pre-scan vragen vindt u in hoofdstuk 1 van de handleiding*

1.1 Biedt u een digitale dienst aan of gebruikt u deze?

☐ Ja ☐ nee

1.2 Is de digitale dienst feitelijk toegankelijk voor of wordt deze ingezet bij personen jonger dan 18 jaar?

☐ Ja ☐ nee

1.3 Indien u vraag 1.2 met 'nee' beantwoord, kunt u aantonen dat de dienst niet zal worden gebruikt door personen jonger dan 18 jaar of deze niet wordt ingezet bij personen jonger dan 18 jaar?

☐ Ja ☐ nee

Heeft u vraag 1.2 met 'ja' en vraag 1.3 met 'nee' beantwoord, ga dan door met het beantwoorden van de vragen. Wanneer uw dienst niet toegankelijk is voor personen onder de 18 jaar of niet bij hen wordt ingezet, dan kunt u stoppen met het uitvoeren van het KIA.

2. Doelstelling

Om de potentiële impact van een digitale dienst grondig te kunnen beoordelen, is het essentieel om de redenen voor de inzet ervan te begrijpen. Wat is de reden voor het ontwikkelen of implementeren van de dienst? Welk doel dient de dienst en welke positieve impact kan deze hebben op de rechten en het welzijn van een kind?

➤ *Meer toelichting bij de vragen vindt u in hoofdstuk 2 van de handleiding*

Beschrijving digitale dienst

2.1 Geef een beschrijving van de digitale dienst.

2.2 Welke technologie wordt er gebruikt om de digitale dienst te realiseren?

2.3 Wat is de scope van de dienst?

2.4 Wie is de doelgroep?

Beschrijving van het doel van de digitale dienst

2.5 Wat is het doel dat bereikt moet worden met het gebruik van de digitale dienst? Wat is het hoofddoel en wat zijn eventuele subdoelen?

2.6 Is de in te zetten digitale dienst een doeltreffend middel om de gestelde doelen te realiseren? Leg uit.

2.7 Wanneer is de digitale dienst een succes? Hoe en wanneer meet je dit? (bijv. na 1 maand of 2 jaar?)

Beschrijving bijdrage aan het welzijn van kinderen

Voor de uiteindelijke proportionaliteitsafweging is het van belang om goed in kaart te brengen hoe de digitale dienst bijdraagt aan de rechten en het welzijn van kinderen. De beoordeling gebeurt aan de hand van 8 elementen in de vragen 2.8 tot en met 2.24.

- *Meer toelichting bij deze vragen vindt u in hoofdstuk 2 van de handleiding*
- *Let op: Tijdens het proces van het invullen van bijdragen is het zeer waarschijnlijk dat er al discussies plaatsvinden over mogelijke risico's. Het is raadzaam om deze direct in te vullen in hoofdstuk 3 Risico's.*

2.8 Op wat voor een manier geeft de digitale dienst een gevoel van zingeving (sense of purpose), en draagt het bij aan hun gevoel van eigenwaarde?

2.9 Hoe draagt de digitale dienst bij aan een gevoel van controle en het leren maken van keuzes?

2.10 Hoe stimuleert de digitale dienst de nieuwsgierigheid, openheid voor nieuwe ervaringen en creatieve vaardigheden van kinderen?

2.11 Hoe draagt de digitale dienst bij aan hoe kinderen hun eigen vaardigheden zien?

2.12 Hoe stelt de digitale dienst kinderen in staat om het gevoel van stress te voorkomen of verminderen door positieve vormen van rust, kalmte en escapisme te bieden?

2.13 Op wat voor een manier faciliteert de digitale dienst het maken van veilige connecties met leeftijdsgenoten, familie of andere belangrijke mensen in hun leven?

2.14 Hoe zorgt de digitale dienst voor een toegankelijke, diverse en inclusieve gebruikservaring?

3. Risico's

Digitale diensten kunnen voor kinderen gepaard gaan met risico's. De mogelijk negatieve impact van digitale diensten op de rechten en welzijn van kinderen komt in de volgende vragen aan bod aan de hand van een online risicoclassificatie.

- *Ga bij de beantwoording van de risicovragen uit van de situatie voordat er maatregelen zijn getroffen.*
- *Bereken de risico inschatting door de vermenigvuldiging van kans met impact. Bereken dit voor elk omschreven risico, zo zul je meerdere risico inschattingen berekenen per risicoclassificatie.*
- *Meer toelichting bij de vragen de diverse risico's vindt u in hoofdstuk 3 van de handleiding.*

3.1 Content risico's (risico's met betrekking tot de inhoud): Welke (mogelijke) risico's bestaan er voor kinderen om bij het gebruik van de digitale dienst (onverwacht en ongewild) te worden geconfronteerd met inhoud die mogelijk schadelijk voor hen is?

--

Kans	Impact	Risico inschatting

3.2 Gedragsrisico's (conduct risks): Welke (mogelijke) risico's kunnen er ontstaan voor derden door gedragingen van kinderen bij het gebruik van de digitale dienst?

--

Kans	Impact	Risico inschatting

3.3 Contactrisico's (contact risks): Welke (potentiële) risico's zijn er in het ontwerp en gebruik van de digitale dienst voor kinderen in hun interactie met derden?

--

Kans	Impact	Risico inschatting

3.4 Consumentenrisico's (consumer risks): Welke (potentiële) risico's zijn er in het ontwerp en gebruik van de digitale dienst voor kinderen in hun hoedanigheid van consument?

--

<i>Kans</i>	<i>Impact</i>	<i>Risico inschatting</i>

Doorsnijdende risico's (Cross-cutting risks)

Doorsnijdende risico's of 'Cross-cutting risks' zijn risico's die zich kunnen voordoen tussen alle bovengenoemde risicocategorieën en die de risico's – in onderlinge samenhang – voor kinderen, hun rechten en hun welzijn mogelijk kunnen vergroten of vermeerderen. De volgende risico's zijn doorsnijdende risico's.

3.5 Geavanceerde technologierisico's: Welke geavanceerde technologieën als onderdeel van het ontwerp van de digitale dienst kunnen (potentiële) risico's voor kinderen opleveren, mede gelet op hun leeftijd en hun zich ontwikkelende vermogens?

--

<i>Kans</i>	<i>Impact</i>	<i>Risico inschatting</i>

3.6 Privacyrisico's: Tot welke vormen van inbreuk op de privacy van kinderen kan het ontwerp of gebruik van de digitale dienst leiden? Inbreuken op de privacy van kinderen omvatten mede willekeurige of onrechtmatige inmenging in het privéleven en de communicatie van het kind, onwettig verwerken van persoonsgegevens van het kind of (mogelijke) aantasting van de integriteit, eer of reputatie van het kind.

--

<i>Kans</i>	<i>Impact</i>	<i>Risico inschatting</i>

3.7 Gezondheidsrisico's: Tot welke mogelijke schade aan de mentale, emotionele of fysieke gezondheid van kinderen kan het gebruik van de digitale dienst leiden, ook rekening houdend met hun zich ontwikkelende vermogens?

--

<i>Kans</i>	<i>Impact</i>	<i>Risico inschatting</i>

3.8 Overige risico's: Welke andere risico's zijn er op uw platform voordat er maatregelen zijn genomen?

--

<i>Kans</i>	<i>Impact</i>	<i>Risico inschatting</i>

4. Handelingsopties

Indien er (mogelijke) risico's zijn geïdentificeerd dienen de handelingsopties te worden bepaald. Hoe kan de (mogelijke) negatieve impact van de digitale dienst op de rechten en het welzijn kinderen worden beperkt? En wat is het te verwachten effect van de maatregel? U richt zich in deze stap dus op het definiëren van maatregelen die de eerder geformuleerde risico's kunnen mitigeren. Maatregelen spelen een cruciale rol bij het waarborgen van de rechten en welzijn van kinderen en om eventuele schade of negatieve gevolgen te voorkomen of minimaliseren.

➤ *Meer toelichting bij de vragen vindt u in hoofdstuk 4 van de handleiding*

4.1 Welke kindgerichte maatregelen zijn er getroffen, of gaat u nemen, om risico's te voorkomen?

Risico classificatie	Risico omschrijving	Maatregelen	Restrisico	Beheerder
<i>Content risico</i>				
<i>Gedrags risico</i>				
<i>Contact risico</i>				
<i>Consumenten risico</i>				
<i>Geavanceerde technologie risico</i>				
<i>Privacy risico</i>				
<i>Gezondheid risico</i>				
<i>Overige risico's</i>				

5. Afweging

In de laatste fase maakt u een afweging op basis van de eerder geanalyseerde bijdragen met betrekking tot de rechten en het welzijn van kinderen enerzijds en de risico's met betrekking tot kinderrechten en kindermwelzijn anderzijds. Door o.a. de risico's, de zwaarte van de restrisico's, de doeltreffendheid van de digitale dienst en de bijdrage aan kindermwelzijn tegen elkaar af te wegen, kunt u bepalen welke impact uw dienst heeft op kinderrechten en -welzijn. Deze afweging stelt u in staat om een inschatting te maken van de mate waarin uw dienst de rechten en het welzijn van kinderen positief dan wel negatief beïnvloedt.

➤ *Meer toelichting bij de vragen vindt u in hoofdstuk 6 van de handleiding*

5.1 Doeltreffendheid: *Kijk naar uw antwoord bij vraag 2.6 – Bereikt deze digitale dienst inderdaad het doel? Leg uit.*

--

5.2 Subsidiariteit: *Is de dienst de beste manier (rekening houdend met het welzijn van het kind) om het doel te bereiken? Zijn er geen andere manieren beschikbaar om dit te doen? Leg uit.*

--

5.3 Proportionaliteit/Belangenafweging: *Staat de geconstateerde (potentiële) inbreuk op kinderrechten in evenredige verhouding tot de doelen na de genomen maatregelen? Vul het schema in en onderbouw vervolgens de belangenafweging.*

Voordelen (zie beoogde doelen)	Nadelen (negatieve impact op kinderen)
Voordelen voor uw organisatie: - - -	- - -
Voordelen voor het kindermwelzijn: - - - -	

Afweging:

--

5.4 **Conclusie:** Gegeven uw antwoord op bovenstaande vragen, wat is uw conclusie met betrekking tot het ontwerp en de inzet van uw (voorgenomen) digitale dienst?

5.5 **Vervolgacties:** Welke acties zijn nodig om de bevindingen uit dit assessment goed te borgen?

5.6 **Monitoring:** Op welke manier kunt u monitoren dat geformuleerde beheersmaatregelen effectief worden uitgevoerd? Op welke termijn en onder welke omstandigheden voert u het KIA opnieuw uit?